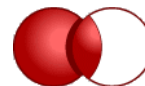

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 015-4, 021-4/04

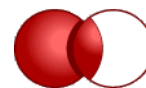
**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
NA DAN 31.12.2003. GODINE**

ŽUPANIJA POSAVSKA

Sarajevo, prosinac 2004. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: ++ 387 (0) 33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU
ŽUPANIJE POSAVSKE**

NEOVISNO MIŠLJENJE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Proračuna Županije Posavske na dan 31.12.2003. godine, izkazanu na stranicama od 1- 11. Za ova finansijska izvješća odgovoran je menadžment Županije Posavske. Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima temeljem provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili, na osnovu ovlaštenja sukladno Zakonu o reviziji budžeta/proračuna u FBiH («Sl.novine FBiH», br. 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije, tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene sukladno zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji podkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primjenjenih računovodstvenih načela i vrijednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdan osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Obavljenom revizijom finansijskih izvješća utvrđeno je slijedeće:
  - veće trošenje sredstava od raspoloživih, zbog čega je ostvaren deficit u Proračunu Županije Posavske u iznosu od 818.729 KM, što je suprotno Zakonu o izvršenju proračuna,
  - finansijska izvješća za 2003. godinu ne iskazuju stvarno stanje Proračuna Županije Posavske, zbog neusklađenosti stanja na pozicijama u finansijskim izvješćima i stanja iskazanih u Analitičkoj bruto bilanci,
  - ne vrši se evidentiranje vlastitih prihoda po korisnicima proračuna, kao i uplate svih prihoda na depozitni račun sukladno Zakonu o trezoru FBiH,
  - nisu izmirene obračunate a neuplaćene obveze po osnovu poreza i doprinosa na plaću za siječanj 2003. godine u iznosu od 226.969 KM, koje predstavljaju razliku između uplaćenih poreza i doprinosa na minimalnu osnovicu za plaću i stvarno obračunatih poreza i doprinosa na plaću, sukladno zakonskim propisima,

- izdaci za tekuće potpore u iznosu od 3.374.637 KM su izvršeni bez usvojenih i objavljenih Programa i kriterija od strane Vlade Županije Posavske, a povratna izvješća o utrošku sredstava nisu dostavljena,
- popis sredstava nije izvršen sukladno zakonskim propisima, izvršeno je isknjiženje stalnih sredstava iz knjigovodstvene evidencije koja su u potpunosti otpisana u iznosu od 883.907 KM bez relevantne dokumentacije, što je suprotno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna FBiH,
- nisu ispoštovane preporuke Ureda za reviziju budžeta/proračuna u FBiH, date u Izvješću o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća Županije Posavske za 2002. godinu.

4. Po našem mišljenju, zbog naprijed navedenih učinaka, finansijska izvješća ne daju istinit i fer pregled o poslovanju u toku godine i finansijskom stanju proračunskog korisnika Županije Posavske na dan 31.12.2003. godine.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor

---

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

**IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA**

**ŽUPANIJE POSAVSKE
na dan 31. prosinca 2003. godine**

1 UVOD

Županija Posavska, kao federalna jedinica FBiH, osnovana je temeljem Ustava FBiH i Ustava Županije Posavske i obuhvaća teritoriju tri općine (Orašje, Odžak i Domaljevac sa oko 45.000 stanovnika). Svoje ovlasti Županija obnaša putem Vlade, ministarstava, uprava i upravnih organizacija. Zakonodavnu vlast obnaša Skupština Županije Posavske, a izvršnu Vlada Županije Posavske, koju čine predsjednik Vlade i osam ministara slijedećih ministarstava:

1. Ministarstvo unutarnjih poslova,
2. Ministarstvo pravosuđa i uprave,
3. Ministarstvo financija,
4. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede,
5. Ministarstvo industrije, energije i prostornog uređenja,
6. Ministarstvo veza, prometa, trgovine i komunikacija,
7. Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa i
8. Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne politike.

Sjedište Županije je u Orašju, u ulici Treća br. 20.

Trezorski način poslovanja uspostavljen je 01.03.2003. godine. Svi računi proračunskih korisnika su ugašeni sa 01.03.2003. godine, osim Uprave za branitelje, koja i dalje ima otvoren svoj transakcijski račun.

Prema podacima iz financijskih izvješća broj uposlenih kod korisnika sredstava proračuna Županije Posavske je 816.

2 CILJ REVIZIJE

Cilj revizije financijskih izvješća je da se utvrdi:

- da li su poduzete sve mjere za osiguranje ubiranja i čuvanja javnih prihoda i da se utvrdi da li se proračunski korisnik pridržava zakona, instrukcija i uputa koje se na njega odnose;
- da li se korištenje proračunskih sredstava vrši sukladno propisima i za svrhe koje su utvrđene tim propisima;
- da li sustav internih kontrola funkcionira, odnosno da li je postavljen tako da spriječava i otkriva značajno pogrešno prikazivanje u financijskim izvješćima;
- da li su financijski izvješća sastavljena sukladna zakonskoj regulativi;
- da li godišnji obračuni odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja na kraju godine;
- kao i da se daju preporuke za dalji rad sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, te stvaranje podloge za primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

3 PRETHODNA REVIZIJA

Izvrješćem o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2002. godine, Tim za reviziju je utvrdio određene nepravilnosti i menadžmentu Županije Posavske dao preporuke kako bi se nepravilnosti otklonile. U toku revizije za 2003. godinu, utvrdili smo da Županija Posavska nije postupila po slijedećim preporukama:

- nisu izmirene obveze po osnovu manje uplaćenih uplata poreza i doprinosa na plaću sukladno zakonskim propisima,
- nabavka roba nije vršena sukladno Uredbi o nabavkama roba, pružanju usluga i ustupanju radova,
- popis imovine ni za 2003. godinu nije izvešen sukladno zakonskim propisima,
- Vlada Županije nije donijela Programe utroška sredstava za tekuće potpore sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna,
- nije izvršena procjena mogućnosti povrata datih sredstava (pozajmica), kao ni poduzimanje mjera za njihovu naplatu.

4 NALAZI I PREPORUKE

4.1 Rezime

Proračun Županije Posavske u razdoblju siječanj-ožujak 2003. godine se ostvarivao temeljem Odluke o privremenom financiranju. Skupština Županije je 31.03.2003. godine usvojila Proračun Županije Posavske sa ujednačenim prihodima i rashodima u iznosu od 23,185.000 KM. Rebalans Proračuna urađen je u prosincu 2003. godine, kojim su prihodi i rashodi smanjeni na iznos od 22,997.701 KM. Međutim, ni ova procjena prihoda nije ostvarena, a trošilo se više nego što je bilo sredstava na raspolaganju, tako da je iskazan višak rashoda nad prihodima u iznosu od 818.730 KM.

Od 01.03.2003. godine uspostavljen je Jedinostveni račun Riznice, kada su ugašeni transakcijski računi korisnika Proračuna Županije Posavske, izuzev transakcijskog računa Udruge za branitelje, koji i dalje egzistira, ali samo za određene namjene, koje se odnose na uplate za invalidnine iz Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida rata.

Prilikom preuzimanja početnih stanja proračunskih korisnika u Glavnu knjigu Riznice, preuzeta su, iz knjigovodstva korisnika, salda računa, umjesto promet računa, što je otežalo praćenje izvršenja Proračuna.

Najveći trošak Županije Posavske u iznosu od 11,842.167 KM čine plaće i naknade zaposlenih, što je 52,28% ukupnih rashoda i izdataka. Ukupan broj uposlenih je 816, a najveći broj je u obrazovnim institucijama (školama) i Ministarstvu unutarnjih poslova.

Prijem djelatnika u radni odnos na određeno i neodređeno vrijeme se obavljao bez utvrđene zakonske procedure, odnosno bez raspisivanja javnih natječaja.

Porezi i doprinosi na plaću za siječanj 2003. godine manje su uplaćeni u iznosu od 228.969 KM, jer su uplaćeni na minimalnu osnovicu za plaću, a ne na stvarno obračunatu i isplaćenu neto plaću, što je suprotno Zakonu o porezu na plaću i Zakonu o doprinosima.

Sredstva koja su data za tekuće grantove u iznosu od 3,374.637 KM ili 14,90% ukupnih troškova, trošena su bez usvojenih i objavljenih Programa od strane Vlade, a povratna izvješća o utrošku sredstava nisu dostavljena.

Za kapitalne izdatke izdvojeno je 2,322.627 KM, a planirano je 2,730.500 KM. Značajna ulaganja su izvršena u nabavku građevina u iznosu od 1,098.627 KM kao i rekonstrukciju i investiciono održavanje u

iznosu od 894.681 KM. Procedura nabavke opreme u svim slučajevima nije sukladna Uredbi o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova.

Popis imovine nije izvršen sukladno zakonskim propisima, odnosno nije izvršeno ni usaglašavanje knjigovodstvenog stanja sredstava sa stvarnim stanjem po popisu na kraju godine.

Negativan finansijski rezultat Proračuna Županije Posavske nastao je zbog većeg trošenja sredstava od raspoloživih, a menadžment Županije Posavske nije na vrijeme uskladio troškove sa prihodima. Menadžment Županije Posavske nije sačinio Plan pokriva deficita za 2003. godinu. Osim deficita za 2003. godinu u iznosu od 818.729 KM, evidentne su i obveze iz prethodnih godina u iznosu od 1,941.163 KM, koje se odnose na poreze i doprinose na plaće uplaćene na minimalnu osnovicu za plaću.

4.2 Menadžment i sustav internih kontrola

Provedenom revizijom utvrdili smo da postoji i funkcionira određeni nivo internih kontrola, ali smatramo da nije na zadovoljavajućem nivou što se vidi iz slijedećeg:

- većina ministarstava primjenjuje Pravilnike o unutarnjem ustrojstvu još iz 1997. godine, na koje Vlada Županije nije dala suglasnost,
- Ministarstvo financija Županije Posavske nije donijelo Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, koji je prilagođen poslovanju i uspostavi Jedinstvenog računa Riznice. Isto tako proračunski korisnici nisu donijeli svoje Pravilnike o plaćama,
- izostala je interna kontrola kod popisa sredstava i evidentiranja imovine, prikupljanja javnih prihoda na Jedinstven račun Riznice, evidentiranja vlastitih prihoda po korisnicima, trošenje sredstava sukladno Zakonu o izvršavanju Proračuna, uplate poreza i doprinosa na plaću sukladno zakonskim propisima kao i iskazivanja određenih pozicija u finansijskim izvješćima koja ne odgovaraju stanjima iskazanim u Analitičkoj bruto bilanci,
- Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija Županije Posavske, predviđeno je Odjeljenje za internu reviziju i radno mjesto Glavnog županijskog revizora. I pored imenovanja, Glavni županijski revizor još uvijek ne obavlja poslove utvrđene Pravilnikom.

Neophodno je da menadžment ove Županije, a što mu je i obveza, ojača sustav internih kontrola sa ciljem efikasnog i transparentnog načina rada, odnosno da osigura takav sustav internih kontrola, kojim će se obezbijediti efikasno poslovanje, pouzdano finansijsko izvješćivanje kao i usklađenost sa zakonskim propisima.

Isto tako smatramo da bi Odjeljenje za internu reviziju trebalo u praksi što prije da zaživi, odnosno da glavni županijski revizor obnaša poslove delegirane Pravilnikom.

Takođe je neophodno osigurati sustav redovnog internog računovodstvenog nadzora, koji podrazumijeva efikasnost i pravovremenost interne kontrole čime će se obezbijediti zaštita imovine i zakonitost u poslovanju Županije.

4.3 Donošenje i izvršenje proračuna

Proračun Županije Posavske usvojen je na Skupštini Županije 01.03.2003. godine. U periodu siječanj-ožujak 2003. godine radilo se temeljem Odluke o privremenom financiranju. Plan Proračuna iznosio je 23,185.000 KM, a Skupština Županije je, zbog smanjenog priliva sredstava, u prosincu 2003. godine usvojila Rebalans Proračuna Županije Posavske u iznosu od 22,997.701 KM. Ni navedena procjena nije ostvarena, jer su ukupno ostvareni prihodi i primici iznosili 21,831,319,53 KM, a ukupno ostvareni rashodi i izdaci 22,650.049,46 KM, što znači da se trošilo više od dozvoljenog, zbog čega je ostvaren višak rashoda nad prihodima u iznosu od 818.729,93 KM.

Zbog navedenog, predlažemo da se u narednom periodu pojača pozornost na realnom planiranju, odgovornosti djelatnika za izvršenje planiranih zadataka, odnosno trošenju javnog novca u granicama raspoloživih sredstava. Takođe predlažemo, da se Rebalans Proračuna donosi u zakonski predviđenom roku, odnosno čim se utvrdi da se prihodi ne ostvaruju planiranom dinamikom, kako bi se moglo utjecati na smanjenje rashoda, a ne čekati kraj godine kako bi se potvrdilo već učinjeno stanje, kao i trošenje veće od dozvoljenog.

Struktura prihoda i primitaka odnosno rashoda i izdataka daje se u slijedećoj tabeli:

VRSTA PRIHODA-RASHODA	Plan za 2003. godinu	Izvršenje za 2003. godinu	Razlika (3-2)	Indeks
1	2	3	4	5
PRIHODI I PRIMICI				
I Porezni prihodi	16,991.000	16,641.774	-349.226	97,94
II Neporezni prihodi	2.706.701	2.685.365	-21.336	99,21
III Kapitalni izdaci	-	15.413	+15.413	-
IV Tekuće potpore	3,200.000	2,438.766	-761.234	76,21
V Primitljive otplate	100.000	50.000	-50.000	50,00
UKUPNO PRIHODI I PRIMICI	22,997.701	21,831.319	-1,166.382	94,93
RASHODI I IZDACI				
Tekući rashodi	20.267.201	20.327.422	+60.221	100,29
-plaće i naknade	11.724.066	11.842.167	+118.101	101,01
-doprinosi poslodavca	1.459.580	1.466.821	+7.241	100,49
-izdaci za materijal i usluge	3.323.555	3.643.796	+320.241	109,63
-tekući grantovi	3.760.000	3.374.637	-385.363	89,75
Kapitalni izdaci	2.730.500	2.322.627	-407.873	85,06
-nabava građevina	1.164.000	1.098.371	-65.629	94,37
-nabava opreme	216.500	329.575	113.075	152,23
-rekonstrukcija i invest. održavanje	1.350.000	894.681	-455.319	66,27
UKUPNO RASHODI I IZDACI	22,997.701	22,650.049	-347.652	98,49

4.3.1 Prihodi i primici

U finansijskim izvješćima za 2003. godinu ukupno iskazani prihodi i primici iznose 21,831.319 KM i manji su u odnosu na plan za 1,166.382 KM ili 5,07%.

Uplata prihoda se vršila na depozitni račun javnih prihoda Proračuna sukladno Zakonu o pripadnosti javnih prihoda Županije Posavske i Pravilnika o načinu uplate javnih prihoda Proračuna i vanproračunskih fondova. Prihodi po osnovu doprinosa na obrazovanje i kulturu, potpore od strane Vlade Federacije, kao i manji iznosi uplata su se uplaćivali na transakcijski račun Proračuna, suprotno Zakonu o trezoru u Federaciji BiH.

Porezni prihodi na nivou Županije Posavske ostvareni su u iznosu od 16,641.774 KM i manji su od planiranih za 2,06%.

U strukturi porezni prihoda najveće učešće ima porez na promet proizvoda, porez na promet usluga i ostali porezi. Utvrdili smo da se prihod evidentiran na poziciji doprinosa za socijalnu skrb odnosi na uplatu doprinosa za obrazovanje, kulturu i šport. Naime, Županija Posavska je u travnju 2003. godini donijela Zakon o doprinosu za obrazovanje, kulturu i šport, a obustavila obračunavati porez na obrazovanje, kulturu i šport sukladno presudi Ustavnog suda FBiH. Stopa doprinosa za obrazovanje, kulturu i šport iznosila je 5%, a ukupna sredstva prikupljena po ovom osnovu u 2003. godini iznosila su 433.146 KM. Uplata doprinosa za

obrazovanje, kulturu i šport vršena je do srpnja 2003. godine, kada je Ustavni sud FBiH dao obrazloženje da županije ne mogu samostalno uvoditi doprinose.

Županija Posavska nije imala utjecaja na ostvarenje poreznih prihoda, jer naplatu poreza kontrolira Porezna uprava, a suradnja sa poreznom upravom nije dovoljna, kada je u pitanju ubiranje prihoda na razini Županije.

Smatramo da treba uspostaviti bolju suradnju sa Poreznom upravom, kako bi se povećala naplata prihoda.

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu od 2,685.366 KM i manji su za 0,8% u odnosu na plan, a u odnosu na prošlu godinu veći su za 23,6%. Naknade, pristojbe i prihodi od javnih usluga čine 75,69% ukupno ostvarenih neporeznih prihoda, gdje su sadržane posebne naknade i pristojbe u iznosu od 1.022.186 KM, novčane kazne 593.534 KM, sudske pristojbe 449.592 KM. Znatno smanjenje prihoda u odnosu na plan ostvareno je kod prihoda od poduzetničkih aktivnosti i imovine (ostvarenje svega 36,9%), gdje su iskazani prihodi od privatizacije, koji su planirani u Proračunu Županije Posavske u iznosu od 160.000 KM. S obzirom da prihodi od privatizacije ne predstavljaju prihode Proračuna, nego se izdvajaju na poseban račun, **smatramo da su se, prilikom donošenja Rebalansa Proračuna, planirani prihodi od privatizacije trebali isključiti iz plana.**

Kapitalni primici na nivou Županije nisu planirani, a ostvareni su prodajom trajnih sredstava u iznosu od 15.413 KM.

Tekuće potpore ostvarene su u iznosu od 2.438.766 KM i odnose se na tekuće potpore iz Proračuna FBiH kao i potpore iz inozemstva. Ova sredstva su manje ostvarena u odnosu na plan za 761.234 KM ili 23,79%, jer je Proračunom Županije planiran iznos od 3,200.000 KM na ime tekućih potpora iz Proračuna FBiH, a u proračunu FBiH za 2003. godinu je planirano za ove namjene 2,500.000 KM.

Uvidom u obrazac RAS (obrazac B2) na kojem se evidentira naplata prihoda, utvrdili smo da Riznica ne vodi evidenciju u Glavnoj knjizi o naplaćenim vlastitim prihodima po korisnicima proračuna, što je suprotno Zakonu o trezoru FBiH. Ovakvim načinom evidentiranja prihoda onemogućena je evidencija i izrada godišnjih obračuna po korisnicima kao i sagledavanje izvršenja proračuna po korisnicima, pa je neophodno da se svi prihodi uplaćuju na depozitni račun Županije i da se evidencija o naplati vlastitih prihoda vodi po korisnicima Proračuna.

4.3.2 Rashodi i izdaci

Ukupno ostvareni rashodi i izdaci za 2003. godinu iznose 22,650.049 KM i manji su od planiranih za 1,5%.

Bruto plaće i naknade uposlenih predstavljaju najveći trošak Županije Posavske i iznose 11,842.167 KM ili 1% više od plana i čine 52,29% ukupnih rashoda i izdataka. Na bruto plaće i naknade odnosi se 9,636.954 KM, a na naknade troškova uposlenih 2,205.213 KM. Trošak plaća nastao je za 816 djelatnika uposlenih kod korisnika Proračuna Županije Posavske. Plaće se obračunavaju i isplaćuju sukladno:

- Zakonu o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave u Županiji Posavskoj i Odluke o plaćama dužnosnika i djelatnika u tijelima vlasti Županije Posavske,
- Zakonu o sudačkoj funkciji («Sl.novine FBiH», br.20/01),
- Odluci o plaćama djelatnika u školstvu i kulturi, odnosno Odluci o izmjenama i dopunama odluke o plaćama djelatnika u školstvu i kulturi,
- Uredbi o plaćama službenika MUP-a Županije Posavske.

Revizijom smo utvrdili slijedeće:

- obračuni plaća za uposlene u MUP-u, sudstvu, školstvu i kulturi obavljaju se u ovim institucijama, nakon čega se obračuni i Specifikacije plaća dostavljaju Ministarstvu financija Županije Posavske na

knjiženje i isplatu zajedno sa obračunima plaća uposlenih u ministarstvima i Vladi Županije Posavske. Ministarstvo financija ne vrši uvid odnosno kontrolu obračuna plaća uposlenih u MUP-u, sudstvu i školstvu,

- proračunski korisnici nemaju Pravilnike o plaćama, a obračun i isplata plaća vršila se temeljem rješenja o rasporedu na radno mjesto i primjenom utvrđenih koeficijenta za svakog djelatnika posebno,
- za siječanj 2003. godine izvršena je isplata neto plaća, kao i obračun poreza i doprinosa na plaću u punom iznosu, dok je uplata poreza i doprinosa izvršena na minimalnu osnovicu od 275 KM, tako da je po ovom osnovu ostalo neizmirenih obveza u iznosu od 228.969 KM,
- prijem radnika na određeno i neodređeno vrijeme je vršen bez zakonski utvrđene procedure,
- iz određenog broja uzoraka personalnih dosijea je utvrđeno da su nepotpuni, jer ne sadrže rješenja o plaćama, koja nisu ni ispostavljena,
- u određenom broju rješenja je iskazan koeficijent složenosti poslova koji je veći nego što su utvrđeni Odlukom o plaćama dužnosnika i djelatnika u tijelima vlasti Županije Posavske.

Naknade uposlenim su iskazane u iznosu od 2,205.213 KM i veće su u odnosu na plan za 87.176 KM ili 4,12%. Naknade uposlenim se isplaćuju sukladno jedinstvenim kriterijima za ostvarivanje prava iz radnog odnosa službenika županijskih tijela uprave i općinskih službi za upravu, koje je donijela Vlada Županije Posavske i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o novčanim primanjima zastupnika u Skupštini Županije.

Utvdili smo da su na poziciji naknada uposlenim, sadržani troškovi stipendija dati fizičkim osobama u iznosu od 79.800 KM, koji ne predstavljaju troškove uposlenih, što je suprotno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH. Po ovom osnovu je došlo do uvećanja troškova na poziciji naknada uposlenim.

Izdaci za materijal i usluge iskazani su i iznosu od 3.643.797 KM što je za 320.242 KM ili 9,6% više od plana. Do prekoračenja je došlo kod slijedećih izdataka: Izdaci za energiju za 17,5%, Izdaci za komunalne usluge za 17,7%, Nabavka materijala za 10,8%, Izdaci za usluge prijevoza i goriva za 4,9%, Izdaci za tekuće održavanje 5,9%, Ugovorene usluge 11,3%.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je slijedeće:

-do prekoračenja u odnosu na plan, na navedenim pozicijama, došlo je zbog nerealnog planiranja i većeg trošenja sredstava,

-do raspisivanja Tendera za nabavku roba i usluga u travnju 2003. godine, vršila se nabavka od raznih ponudžaca, bez prethodnog prikupljanja ponuda, sukladno Uredbi o nabavkama roba, vršenju usluga i ustupanju radova,

-ne vodi se evidencija utroška goriva po pređenom kilometru, pa se preporučuje donošenje Pravilnika o korištenju vozila i pravdanju utroška goriva po pređenom kilometru,

-faktura reprezentacije u većini ne sadrže specifikacije artikala, niti sadrže račune registar kase za gotovinska plaćanja faktura..

Preporučujemo donošenje Pravilnika o unutaršnjem ustrojstvu i Pravilnika o plaćama, na koje Vlada Županije treba dati suglasnost, da se obezbijedi trošenje sredstava sukladno zakonskim propisima, kao i donošenje internih akata kojima će biti regulirana pitanja utroška goriva i korištenja vozila.

Tekuće potpore (grantovi) iskazani su u iznosu od 3,374.637 KM, a planirane su u iznosu od 3,760.000 KM, što znači da su ostvarene za 10,2% manje u odnosu na plan. Struktura tekućih potpora je slijedeća:

- tekuće potpore drugim nivoima vlasti	1.279.304 KM
- tekuće potpore pojedincima	643.794 KM
- tekuće potpore neprofitnim organizacijama	534.795 KM
- subvencije javnim i privatnim poduzećima	916.744 KM

- Tekuće potpore drugim nivoima vlasti se odnose na potpore općinama, mjesnim zajednicama, visokom školstvu, za kulturu, šport i zdravstvo. U okviru ovih sredstava planirana sredstva za finansiranje višeg i visokog obrazovanja iznosila su 300.000 KM, a izvršena su u iznosu od 293.820 KM i odnose se na transferisana sredstva Sveučilištu, Zavodu za školstvo i Studentskom centru u Mostaru. Ova sredstva su planirana u Proračunu Županije Posavske temeljem Odluke Skupštine o prihvaćanju suosnivačkih prava nad Sveučilištem u Mostaru. Potpore za šport i kulturu iznose 418.600 KM, a najveći dio ovih potpora dato je športskim klubovima.

- U tekućim potporama pojedincima sadržane su potpore date fizičkim osobama za zdravstvenu i socijalnu skrb, izdaci za vojne invalide i ostale potpore pojedincima. Od ukupno utrošenih sredstava u iznosu od 643.794 KM, najveći dio se odnosi na potpore fizičkim osobama za zdravstvenu i socijalnu skrb u iznosu od 420.243 KM. Doznaka ovih sredstava vršena je prema općinskim centrima - Službama socijalne skrbi, a postupak za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite pokreće se na zahtjev osobe koja je u stanju socijalne potrebe, odnosno člana domaćinstva ili po službenoj dužnosti. Odluku o dodjeli ove kategorije davanja donosi nadležna općinska služba. Program socijalne skrbi ostvaruje se za oko 600 osoba i ostvaruje se prema specifikacijama stvarnog broja korisnika i visine izdvajanja.

U toku revizije izvršen je uvid u određene spiskove za jednokratnu finansijsku potporu školskoj djeci materijalno ugroženih obitelji (nabavka udžbenika i školskog pribora), djeci bez roditeljske skrbi, djeci sa posebnim potrebama, djeci samohranih roditelja ako su slabijeg materijalnog stanja, te djeca iz obitelji u kojima školu pohađa dvoje ili više djece ako su slabijeg materijalnog stanja.

Osnovica za izračunavanje jednokratnih pomoći utvrđena je u pojedinačnom iznosu za svako dijete prema prioritetima i kriterijima koje je utvrdilo Ministarstvo zdravstva rada i socijalne politike.

Nadzor nad stručnim radom ustanova socijalne skrbi se nije vršio niti je donesen Zakon o socijalnoj skrbi. Centri za socijalni rad su dostavili Izvještaj o radu za 2003. godinu Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne politike.

- Potpore neprofitnim organizacijama iznose 534.795 KM i odnose se na potpore neprofitnim organizacijama, političkim strankama i transferi udruženjima.

- Subvencije javnim i privatnim poduzećima iznose 916.744 KM i odnose se na potpore za poljoprivredu, vodoprivredu, industriju i energetiku. Odlukom Vlade Županije Posavske odobrena su sredstva za sanaciju kanalske mreže u iznosu od 170.000 KM Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, koje je zaključilo Ugovor o izvođenju radova sa izvođačem bez prethodno izvršenog odabira najpovoljnijeg dobavljača, što je suprotno Uredbi o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova.

Znatan dio sredstava za poljoprivredu transferisan je preko veterinarskih stanica, a odnose se na preventivno cijepjenje svinja protiv kuge i vrbanjca, proljetne deratizacije i dezinfekcije. Veterinarske stanice su sačinjavale Zapisnik o inspeksijskom pregledu i dostavljale Izvještaj ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Isto tako znatan dio ovih sredstava odnosi se na sufinanciranje jesenje sjetve, umjetne oplodnje u svinjogojstvu, poticaja za zasnivanje voćnjaka i dr.

Proračunom Županije Posavske za 2003. godinu je planirana su sredstva u iznosu od 200.000 KM za poticaj u oblasti industrije i poljoprivrede. U tom cilju je, u suradnji sa Službom za zapošljavanje Županije Posavske, Vlada Županije Posavske je donijela odluku o deponiranju sredstava u iznosu od 200.000 KM, a Služba za zapošljavanje Županije Posavske u iznosu od 400.000 KM kod tri poslovne banke radi otvaranja kreditne linije za razvoj gospodarstva odnosno upošljavanja djelatnika u iznosu od 1,166.000 KM. Sredstva će se usmjeriti za kreditiranje gospodarstva u oblasti poljoprivrede i industrijske proizvodnje, od čega 50% sredstava namjenjenih za fizičke osobe, a 50% za pravne osobe (rok otplate 6 godina od čega jedna godina grace period, kamatna stopa od 7% i 1% od iznosa kredita na ime troškova za odobravanje kredita).

Sredstva su deponirana beskamatno na šest godina, dok traje kreditna linija u iznosu od 1,166.000 KM.

Vlada Županije nije donijela Programe i kriterije temeljem kojeg bi se dodjeljivale potpore već su na osnovu zahtjeva korisnika, odlukama Vlade objavljenim u narodnim novinama Županije Posavske dodjeljivane potpore a o utrošku sredstava nema povratnog izvješća.

Potrebno je da se odobravanje korištenje i izvješćivanje o korištenju sredstava tekuće potpore vrši sukladno zakonu o izvršenju proračuna.

Evidenciju o deponovanim sredstvima za podsticaj industrije i poljoprivrede evidentirati sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

4.4 Stalna sredstva

Nabavna vrijednost stalnih sredstava na dan 31.12.2003. godine iskazana u finansijskom izvješću iznosi 28,835.000 KM, otpisana 4,323.446 KM i sadašnja vrijednost 24,511.554 KM.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je slijedeće:

- u toku 2003. godine izvršena je nabavka stalnih sredstava u ukupnoj vrijednosti od 2,322.627 KM, od čega se na nabavku građevina odnosi 1,098.371 KM, nabavku opreme 321.997 KM, rekonstrukciju i adaptaciju poslovnog prostora 894.681 KM i nabavka stalnih sredstava u obliku prava 7.578 KM,
- Vlada Županije Posavske je donijela Rješenje o imenovanju Komisije za popis stalnih sredstava, sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH,
- komisija je izvršila samo naturalni popis, bez usklađivanja stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem, što nije sukladno zakonskim propisima,
- izvršeno je isknjižavanje stalnih sredstava nabavne i otpisane vrijednosti u iznosu od 883.907 KM, za koje nije donesena odluka o isknjižavanju, pa je na ovaj način nezakonito umanjena nabavna i otpisana vrijednost stalnih sredstava za ovaj iznos,
- uočeno je neslaganje podatka o nabavnoj vrijednosti stalnih sredstava u finansijskom izvješću «Bilanca stanja», sa podacima u Analitičkoj bruto bilanci,
- klasa 0 i klasa 5 se ne slažu za 59.000 KM i neslaganja datiraju iz ranijeg perioda,
- investiciono održavanje stalnih sredstava, koje ima karakter troška je knjiženo na vrijednost stalnih sredstava i na tako uvećanu vrijednost obračunata je amortizacija,
- izvršena su ulaganja u rekonstrukciju i adaptaciju stalnih sredstava-zgrade, za koje nisu riješeni imovinski odnosi, odnosno pitanja vlasništva, pa kao takva imaju karakter tuđih stalnih sredstava,
- za veća ulaganja koja se odnose na nabavku, rekonstrukciju i adaptaciju stalnih sredstava-zgrada raspisivani su tenderi i postupljeno je sukladno Uredbi o nabavkama roba, usluga i ustupanja radova, dok za pojedinačne nabavke opreme (nabavka računara) nisu prikupljane ponude sukladno Uredbi.

Na osnovu navedenog, Tim za reviziju ne može potvrditi vrijednost stalnih sredstava u finansijskim izvješćima. Preporučujemo menadžmentu maksimalno angažovanje na utvrđivanju stvarnog stanja imovine Županije Posavske, a što podrazumjeva:

- **popis sukladan Zakonu, sa usklađivanjem stvarnog i knjigovodstvenog stanja,**
- **zauzimanje stava i donošenje odluke vezane za isknjižavanje stalnih sredstava iz poslovnih knjiga, kao i knjigovodstveno evidentiranje stalnih sredstava sukladno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH,**
- **usklađivanje stalnih sredstava i izvora sredstava (klasa 0 i 5),**
- **poduzimanje mjera na utvrđivanju vlasništva nad poslovnim zgradama Županije Posavske.**

Isto tako preporučujemo da se Uredba o postupku nabave roba, pružanju usluga i ustupanju radova poštuje u potpunosti.

4.5 Gotovina, kratkoročna potraživanja i razgraničenja

4.5.1 Gotovina

Uvidom u Zapisnik Komisije za popis novčanih sredstava, potraživanja i obveza konstatujemo da Komisija nije postupila sukladno Pravilniku o knjigovodstvu, jer nisu popisana sva novčana sredstva kod poslovnih banaka.

Shodno navedenom neophodno je da se popis novčanih sredstava izvrši u potpunosti sukladno prethodno navedenom propisu.

Tim za reviziju je utvrdio da u uvjetima rada Riznice, Uprava za branitelje i dalje posluje preko otvorenog transakcijskog računa na koji se uplaćuju sredstva invalidnina boračkoj populaciji iz Federalnog proračuna.

Smatramo da za ove namjene nema osnova postojanja transakcijskog računa, što znači da se invalidnine, prema priloženom spisku trebaju direktno uplaćivati na individualne partije korisnika invalidnina, koje su otvorene kod poslovnih banaka.

Sukladno Zakonu o trezoru u Federaciji BiH, predlažemo ukidanje transakcijskog računa Uprave za branitelje Županije Posavske i da se sva plaćanja obavljaju putem Jedinstvenog računa Riznice.

4.5.2 Kratkoročna potraživanja

U bilanci stanja na dan 31.12.2003. godine, iskazana su potraživanja u iznosu od 794.864 KM, koja se odnose na kratkoročna potraživanja u iznosu od 17.736 KM i na kratkoročne plasmane-pozajmice u iznosu od 777.128 KM, od čega se iznos od 774.128 KM odnosi na pozajmice iz ranijih godina. Na osnovu odluke Vlade Županije Posavske, date su kratkoročne pozajmice za različite namjene koje se većinom odnose na sredstva data za oživljavanje poljoprivredne proizvodnje (jesenja sjetva, okup pšenice i dr.), ali ista nisu vraćena u ugovorenom roku, niti su poduzete mjere naplate istih.

Komisija za popis potraživanja nije izvršila popis u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu, odnosno nije sačinila analitičku evidenciju svih potraživanja na dan 31.12.2003. godine, a takođe nije dat ni prijedlog eventualne naplate ili poduzimanja određenih radnji u cilju rješavanja potraživanja iz ranijih godina, imajući u vidu da su ista izgubila karakter kratkoročnih potraživanja, a nisu evidentirana ni kao sumnjiva i sporna potraživanja.

Smatramo da se moraju poduzeti aktivnosti na utvrđivanju činjeničnog stanja korisnika kojima su odobrene pozajmice kao i poduzimanje zakonskih mjera za povrat sredstava.

4.6 Zalihe sitnog inventara

Uvidom u dokumentaciju, konstatujemo da su prilikom preuzimanja početnih stanja proračunskih korisnika u Glavnu knjigu Riznice, preuzeta salda računa, a ne promet računa. Ovakvim načinom preuzimanja stanja nisu preuzeta stanja konta koja su imala promet do momenta preuzimanja početnog stanja, a čiji je saldo bio nula, kao što je slučaj sa stanjima na kontima sitnog inventara, koja su na potražnoj strani imala ispravku vrijednosti u istom iznosu, zbog 100%-og otpisa sitnog inventara, a sitan inventar je evidentan po popisu za 2003. godinu i u upotrebi je. Izuzetak je iskazano stanje sitnog inventara proračunskih korisnika koji su, do otvaranja Jedinstvenog računa Riznice bili pri Ministarstvu financija Županije Posavske.

Preporučujemo da se izvrši pravilno uknjižavanje stanja sitnog inventara uz istovremeno uknjižavanje ispravke vrijednosti sitnog inventara u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

4.7 Kratkoročne obveze, razgraničenja

Kratkoročne tekuće obveze i razgraničenja su iskazana u iznosu od 4,964.769 KM i odnose se na:

obveze prema dobavljačima	1,598.222 KM
obveze po obustavljenim porezima	10.491 KM
obveze prema fizičkim osobama	42.518 KM
obveze prema djelatnicima	3,282.326 KM
obveze po osnovu kratkoročnih kredita	32.947 KM
ostala razgraničenja (na dugovnoj strani)	1.736 KM

Do momenta obavljanja revizije izmirene su obveze prema dobavljačima u iznosu od 819.669 KM, a obveze prema djelatnicima u iznosu od 1,112.194 KM. Neizmirene obveze prema djelatnicima u iznosu od 1,941.163 KM, se odnose na neuplaćene obveze po osnovu poreza i doprinosa na plaću, koja se u ranijim godinama uplaćivala na minimalnu osnovicu i 226.969 KM neuplaćenih obveza na isti način za siječanj 2003. godine.

Predlaže se menadžmentu poduzimanje aktivnosti izrade plana izmirenja obveza za neuplaćene poreze i doprinose na plaću, što je i zakonska obveza koju treba ispoštovati.

5 RIZNICA

Riznica je organizirana kao osnovna organizaciona jedinica unutar Federalnog ministarstva financija. Proračunski korisnici nemaju radnih stanica u okviru IT sistema, niti se knjiženje poslovnih promjena obavlja kod korisnika, već se svakih deset dana donosi dokumentacija (kopije) u Ministarstvo financija, gdje se vrši knjiženje poslovnih promjena svih korisnika, a originalna dokumentacija se zadržava kod korisnika. Pomoćne blagajne se ne vode kod korisnika, pa je problem što se isplate kroz blagajnu za sve korisnike vrše u Ministarstvu financija, gdje se znatno povećava obim poslova sa istim brojem uposlenih. Obračun plaća u Ministarstvu financija se vrši za sve proračunske korisnike izuzev MUP-a, sudova i škola, koje samostalno vrše obračun plaća za svoje djelatnike. U razgovoru sa odgovornim osobama u Glavnoj knjizi Riznice nema mogućnosti evidentiranja vlastitih prihoda po korisnicima. Takođe je rečeno da su se uspostavom Riznice vodila paralelna knjiženja poslovnih promjena kod korisnika na način kako se vodilo prije uspostave Riznice i istovremeno kroz Glavnu knjigu Riznice. Ovakav način rada je otežao i produžio zaključivanje Glavne knjige Riznice. Popunjavanje finacijskih izvješća, u takvim uvjetima, je bilo na osnovu Analitičke bruto bilance koja nije bila konačna, te su se desile greške kod unosa podataka u finacijska izvješća i neslaganja sa Konačnom Analitičkom bruto bilancom.

Radi uspostavljanja efektivnog i efikasnog rada Riznice, kojim će se obezbijediti upravljanje i nadzor nad korištenjem javnih sredstava, potrebno je da Ministarstvo financija Županije Posavske provodi stalne aktivnosti na obuci uposlenih, izradi korisničkih priručnika i uspostavi veće suradnje sa Federalnim ministarstvom financija.

6 ZAKLJUČAK

Provedenom revizijom finansijskih izvješća Županije Posavske za 2003. godinu utvrdili smo da se značajno trebaju poduzeti mjere u primjeni propisa kako bi se poslovanje uskladilo sa istim.

Potrebno je da menadžment uspostavi sustav internih kontrola u cilju efikasnog poslovanja, usklađenosti sa zakonskim propisima kao i pouzdanog finansijskog izvješćivanja, a tu prije svega mislimo na: evidentiranje i zaštita imovine, kao i popis imovine sukladno zakonskim propisima, evidentiranje i uplate vlastitih prihoda na depozitni račun po korisnicima proračuna, trošenje sredstava do iznosa raspoloživih, trošenje sredstava za tekuće potpore, kao i trošenje sredstava iz tekuće pričuve sukladno Zakonu o izvršavanju proračuna.

Isto tako potrebno je da menadžment Županije Posavske sačini Plan pokrića deficita za 2003. godinu. Osim deficita, potrebno je da se sačini Plan pokrića neizmirenih obveza po osnovu poreza i doprinosa na plaću iz ranijih godina, kao i da se analiziraju rizična potraživanja i zauzme stav o istim, a sve sa ciljem da finansijska izvješća odražavaju realno i istinito stanje Županije Posavske.

Komentar

U ostavljenom roku, dopisom broj:14-472/04 od 23.12.2004. godine, Ured premijera Vlade Županije Posavske se očitovao na Izvješće o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća Proračuna Županije Posavske za 2003. godinu. U navedenom dopisu, za jedan dio nalaza data su dodatna obrazloženja, ali bez prezentiranja novih dokaza. Dio dodatnih obrazloženja pojašnjava "objektivne" okolnosti koje su dovele do utvrđenih propusta i kao glavni razlog se navodi što je cijela 2003. godina protekla u usporednom radu i obuci djelatnika na novi način rada, uspostavom Glavne knjige Riznice, odnosno novi Informacijski sustav finansijskog upravljanja, koji je zahtijevao česte odlaske djelatnika u Sarajevo i posebna uvježbavanja po pojedinim oblastima.

Iz očitovanja na Izvješće o izvršenoj reviziji, može se konstatirati da su već poduzete određene aktivnosti po datim preporukama, a takođe očekujemo da će se aktivnosti na provođenju ostalih preporuka datih u Izvješću nastaviti u narednom periodu.

Uvažavajući okolnosti u kojima je radila Županija Posavska u 2003. godini, konstatiramo da su propusti koji su navedeni u Izvješću evidentni, što se potvrđuje vašim očitovanjem, te se ovo Izvješće smatra konačnim.

Viši revizor

Viši revizor

Mirsada Janjoš,dipl.oec

Anica Pudar,dipl.oec